

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 10/07/2024

TỊNH KHÔNG PHÁP NGŨ

BÀI 182

Điều Phật muốn truyền đạt đến chúng sanh chúng ta là hãy từ nơi tâm của mình mà dụng công phu. Tâm làm chủ, tâm tạo tác cho nên nếu không từ nơi tâm mà phát khởi tu hành thì không thể có thành tựu. Trong tu hành, rất nhiều người đã không từ nơi tâm dụng công phu, do đó, bên ngoài họ có vẻ như có thành tựu nhưng thực tế những thành tựu đó chỉ là giả.

Vì những thành tựu chỉ là giả nên khiến nhiều người từ bỏ Phật pháp để đến với những giáo phái tà ma. Họ được ma lực hỗ trợ nên tưởng như mình có thành tựu. Đó là sự hiểu nhầm, đó không phải là thành tựu của nỗ lực tự thân chính mình mà là tác động của ngoại lực.

Hòa Thượng dạy là sau một thời gian tu tập mà tập khí vui đi thì đó là tu đúng, còn nếu tập khí phiền não không ít dần mà tăng thêm thì những kết quả bên ngoài chúng ta có được chỉ là giả. Cho dù người khác nhìn vào thấy chúng ta có công phu miên mật nhưng vẫn là giả bởi nội tâm chưa chuyển đổi.

Chúng ta tu hành đúng với Phật pháp thì càng tu, tâm càng thanh tịnh, bình đẳng, dễ dàng tiếp nhận và vượt qua được mọi chướng ngại, khó khăn. Nếu ngược lại, trong mọi hoàn cảnh, chúng ta không khống chế được phiền não của mình thì tu chưa đúng pháp. Dù chúng ta đạt cảnh giới nào đi chăng nữa mà phiền não không vui, vẫn chấp trước, vướng mắc thì chúng ta tu sai.

Tu đúng là càng tu lại càng gần gũi với tự tánh. Tự tánh thì vốn dĩ thuần tịnh, thuần thiện. Chúng ta tu hành thì trở nên lão thật, thành thật, chất phác chứ không phải tỏ ra mình là một ai đó với lời nói quanh co, khó hiểu. Hòa Thượng Tịnh Không 70 năm thông tông thông giáo và về sau này, Ngài giảng pháp càng lúc càng tinh gọn, dễ hiểu chứ không phải trống rỗng nói nhiều.

Hòa Thượng nói: **“A Di Đà Phật là đức hiệu của tự tánh mỗi chúng ta, vậy chúng ta niệm Phật chính là quay về với tự tánh của chính mình”**. Chúng ta nghe được lời dạy bảo này của Ngài thì chỉ cần lão thật niệm Phật, không cần ưu tư rằng **“ta sẽ vãng sanh như thế nào? Không có người trợ niệm thì ta có vãng sanh không?”** Ý niệm này đã rời xa chính mình rồi.

Trước đây, tôi biết có một người tự hộ niệm cho em trai mình. Người em bị bệnh nặng mà hao mòn rồi chết. Anh ấy một mình hộ niệm cho em trai suốt 24 giờ, đến lúc mệt quá liền khởi niệm mong chư Phật, Bồ Tát đến hộ niệm giúp. Chỉ 15 phút sau, thì văng vẳng bên tai anh là tiếng niệm Phật thậm chí người em gái cũng nghe thấy và tưởng rằng anh trai mình mở máy niệm Phật. Đến lúc nhập liệm tại nhà, mọi người cũng nghe được tiếng niệm ở đâu đó trên cao và nghĩ rằng chủ nhà mở máy niệm Phật trên trần nhà.

Câu chuyện cho thấy chúng ta không cần ưu tư về việc mình sẽ vãng sanh mà chỉ cần chính mình lão thật, thành thật mà niệm. Chúng ta niệm Phật có thể tương thông với Phật thì Phật sẽ đến hộ niệm cho chúng ta. Có người hỏi Hòa Thượng Hải Hiền rằng khi nào Ngài vãng sanh thì nói cho con biết để con đến hộ niệm giúp Ngài. Hòa Thượng Hải Hiền trả lời rằng: *“Người ta niệm cho mình không chắc! Phải là chính mình niệm!”*

Hòa Thượng Tịnh Không từng dạy rằng từ ngày chúng ta phát tâm niệm Phật thì tất cả những thứ chúng ta gặp trong cuộc sống này đều do Phật A Di Đà an bài. Chúng ta có tin điều này không? Đa phần chúng ta không tin mà vẫn *“sợ được sợ mất, sợ hơn sợ thua, sợ tốt sợ xấu, sợ lời sợ lỗ”*. Hòa Thượng nói: *“A Di Đà Phật quang minh thiện hảo, ánh sáng của Phật khiến cho chúng sanh thân tâm thanh tịnh, đoạn hết phiền não, khai mở được trí tuệ”*.

Nghe đến đây, chúng ta cảm thấy mơ hồ bởi chúng ta không cảm nhận được sự an lành từ hào quang của Phật, chúng ta vẫn là không thấy trí tuệ và phiền não khổ đau thì vẫn đang vây khốn. Nguyên nhân là do chúng ta chưa tương ưng, chưa khơi dậy được tâm *“Chân thành, Thanh tịnh, Bình đẳng, Chánh giác, Từ bi”* ở nơi chính mình mà hoàn toàn sống ngược lại với năm tâm này nên không tiếp nhận được hào quang của Phật.

Bên cạnh đó, chúng ta nghe lời Phật dạy mà không khế nhập được vào cảnh giới tu hành mà Phật nói thì chưa thể khai được trí tuệ, chưa thể đoạn được phiền não, từ đó mà không sanh khởi được tín tâm. Chúng ta hãy quan sát xem ngày ngày chúng ta an trú tâm mình trong câu Phật hiệu nhiều hay ít?

Chúng ta thả rông tâm mình chạy theo vọng tưởng phân biệt chấp trước mà chấp trước không được thì phiền não và một khi phiền não khởi lên thì sẽ tạo nghiệp. Chúng ta cứ tạo nghiệp để rồi thọ báo mà thọ báo thì lại tạo nghiệp, chúng ta cứ luân quần trong đó. Chúng ta nhận chân điều này thì mới cắt đứt sợi dây vọng tưởng-phiền não; phân biệt-chấp trước; tạo nghiệp-thọ báo; liên kết kéo dài bao đời bao kiếp, cản trở chúng ta tiếp nhận ánh sáng của Phật.

Hòa Thượng cho biết ánh sáng của Phật gấp ngàn ức lần ánh sáng mặt trời, mặt trăng vậy mà chúng ta chẳng thấy gì. Hằng ngày chúng ta tạo tác tội nghiệp mà còn không biết thậm chí chỉ thấy người khác có lỗi còn bản thân không có lỗi làm gì. Đây chính là chướng ngại lớn nhất của người tu hành.

Hòa Thượng nói: **“Hiện tại, tại sao có nhiều người học Phật đến như vậy? Họ học vì cái gì? Đa phần học Phật là để giải quyết sự thống khổ, sự nguy nan và sự dày vò cũng như mong cầu nhiều phước báu ở thế gian này.”** Thực chất học Phật là để giải quyết sanh tử, người xưa nhìn thấy chiếc lá rơi thì nghĩ đến vô thường mà tầm cầu học Phật còn chúng ta vì khổ quá mà học Phật chứ chưa nhận chân được giá trị đích thực mà Phật dạy.

Chúng ta mong tiêu tan giải nạn, tránh nguy nan kiếp nạn nên đi học Phật, không hề giác ngộ hay cảm nhận được vô thường, cảm nhận sanh lão bệnh tử khổ cần thoát ly. Do vậy, phát tâm của chúng ta không giống với phát tâm của Phật Bồ Tát, phát tâm ban đầu quá nhỏ cho nên không thành được quả lớn. Hòa Thượng nói: **“Bạn phát tâm thành Phật thì mới thành Phật được. Bạn không phát tâm làm Phật thì làm sao bạn có thể thành Phật”**.

Xuất phát điểm ban đầu của chúng ta là mong cầu khỏe mạnh bình an, thoát khỏi sự tai nạn, sự dày vò, có nhiều phước báu. Cho nên con đường tu hành của chúng ta chỉ dừng lại ở đó, không thành Phật thành Bồ Tát. Nhà Nho có câu rằng: **“Học tập chí tại Thánh Hiền”** tức là học Thánh Hiền phải làm Thánh Hiền, học Phật Bồ Tát là để làm Phật Bồ Tát. Đó mới là chí cao cả.

Hòa Thượng nói: **“Có mấy người chân thật vì vãng sanh thành Phật mà học. Có mấy người muốn làm Phật mà đến học Phật”**. Đây là Ngài đang nói rõ tâm cảnh của người học Phật. Chúng ta rất sợ khổ đau trong khi đó nỗi khổ của chúng ta so với bao người vẫn chưa là gì cả. Có lần chúng tôi nói chuyện với một nhóm người. Người thứ nhất kể khổ trong nước mắt và cho rằng mình khổ nhất nhưng khi họ nghe câu chuyện của người thứ hai thì họ thấy họ không khổ bằng người thứ hai, đến khi người thứ ba kể chuyện khổ của mình thì người thứ nhất và thứ hai đều thấy nỗi khổ của mình không bằng người thứ ba.

Cho nên xét cho cùng nỗi khổ của chúng ta chưa là gì cả. Chúng ta phải có thái độ tiếp nhận nỗi khổ, quán sát nó để tìm ra nguyên nhân và tìm giải pháp giải quyết. Có nhiều người có ý niệm sai lầm rằng mình đã là người học Phật và đã làm rất nhiều việc thiện mà sao mình vẫn phải chịu khổ đau?

Vị cư sĩ là Thầy của Ngài Huyền Trang là một vị giảng sư, một vị luận sư nổi tiếng thế nhưng Ngài vẫn phải chịu đau bệnh đến nỗi người sau nhắc đến cơn đau của Ngài đều phải rớm lệ. Cho nên đã mang kiếp con người, dù học Phật hay không học Phật thì vẫn chịu sự khổ của **“Sanh Lão Bệnh Tử”**. Người học Phật chân chính thì biết rõ nguyên nhân của khổ là do nhiều kiếp không giác ngộ, mê lầm đắm chấp trong những thứ giả tạm của sinh tử cho nên vẫn phải tiếp nối vòng sinh tử này mà chưa thoát ra.

Tuy nhiên, người học Phật phần đông đều là để cầu tai qua nạn khỏi, cầu bình an mạnh giỏi, cầu khỏe mạnh sống lâu, chứ chưa nhận chân thế gian là vô thường, kiếp

người là ngăn ngừa, cần phải tranh thủ sử dụng thời gian ngắn đó để làm một công cuộc giải thoát khỏi việc tiếp nối dòng sanh tử. Do đó, Hòa Thượng khuyên dạy chúng ta cắt đứt nhân của “*tham sân si*” thì sẽ cắt đứt nhân vào ba đường ác. Rồi tiếp tục tu “*Từ Bi Hỷ Xả*”, Thập Thiện trên 50% thì được sanh lên trên không phải đi vào Địa Ngục, Ngã Quỷ, Súc Sanh. Người giác ngộ tu hành là phải nhận ra được giá trị này chứ như hiện nay đa phần học Phật là mong thoát tai nạn, thoát thống khổ, tăng phước, tăng thọ, mong mình sống lâu, không ai muốn đi sớm.

Đây là chương ngại lớn nhất của chúng ta. Nếu phải đi sớm một chút thì đi sớm, còn nếu phải đi trễ một chút vì độ chúng sanh nên sẽ ở lại. Học Phật là học cách để thoát vòng sanh tử luân quần này, khi đó năng lực của chúng ta trong việc giúp ích cho chúng sanh mới lớn hơn. Tâm hạnh này mới là tâm Bồ Đề!

Có người bỏ ra chút tiền thì cho đó là phát tâm Bồ Đề. Đó chỉ là tâm tốt, không phải tâm Bồ Đề. Cho nên Hòa Thượng mới nói có mấy người phát tâm học Phật là để thành Phật, có mấy người phát tâm niệm Phật là để vãng sanh thành Phật. Có người thấy “*niệm Phật một câu phước sanh vô lượng*” thì liền niệm Phật để có phước, để khỏe mạnh sống lâu. Phát tâm như vậy là sai, làm sao có thể tương ưng được với Phật.

Hòa Thượng nói: “***Do đây có thể biết tâm lượng của chúng ta quá nhỏ***”. Phát tâm học Phật đúng ra là do cảm nhận sự vô thường nên mau chóng dùng kiếp người vô thường này để giải quyết sanh tử. Tâm này mới rộng lớn, mới là tâm Đại Từ Bi với chính mình và với tất cả chúng sanh. Một khi mình thoát khỏi dòng luân quần của sanh tử thì mới giúp đỡ được chúng sanh. Mình lúc nào cũng “*Tham Sân Si Mạn*” thì làm sao khuyên chúng sanh bỏ “*Tham Sân Si Mạn*”, mình phải giảm nhẹ những tập khí này thì mới giúp được chúng sanh.

Hòa Thượng sách tấn rằng: “***Tâm lượng chúng ta quá nhỏ nên chúng ta phải đọc Kinh, học pháp. Mục đích đọc Kinh, học Pháp là để khởi phát tâm lượng rộng lớn của chúng ta***”. Đó là phát được tâm thành Phật, phát được tâm độ chúng sanh. Hằng ngày trong kệ hồi hướng có bốn câu gồm: “*Chúng sanh vô biên thế nguyện độ; Phiền não vô tận thế nguyện đoạn; Pháp môn vô lượng thế nguyện học; Phật đạo vô thượng thế nguyện thành*”. Bốn câu này chính là khởi phát tâm rộng lớn, khởi phát Đại Tâm, Đại Nguyện của chúng ta. Muốn làm được hai nguyện sau thì phải làm tốt hai nguyện trước bao gồm “*độ chúng sanh, phục phiền não*”.

“*Độ chúng sanh*” không phải là chúng sanh nơi đâu mà chúng sanh cũng là chính mình. Mình phải độ được chính mình, vượt qua tập khí phiền não xấu ác của chính mình chính là độ được chúng sanh. Không vượt qua chính mình thì mình độ được ai. Bài học hôm nay Hòa Thượng nhắc chúng ta phát tâm thì phải phát tâm rộng lớn.

Đó là phát tâm làm Phật, phát tâm vãng sanh Thế Giới Tây Phương Cực Lạc, cũng là để làm Phật. Sau khi phát tâm thì phải làm đầy đủ theo những tiêu chuẩn để đạt được

sự phát tâm, chứ không phải phát tâm ngày ngày được khỏe mạnh, sống lâu, tránh được sự dày vò, mong có phước báu để cơm no áo ấm ở thế gian. Xét cho cùng thì là những mong cầu đó tưởng như đúng nhưng lại quá thấp hèn.

Giống như kẻ cùng tử trong Kinh Pháp Hoa là con một vị trưởng giả, có hạt minh châu trong vạt áo nhưng không biết mà lại đi xin ăn. Chúng ta ngày ngày có những mong cầu đó thì khác gì kẻ cùng tử đi ăn xin trong khi những thứ đó chẳng cần phải cầu, phải xin bởi vì chính mình có thể tự làm ra, tự sản xuất đáp ứng được đầy đủ những mong cầu này.

Hòa Thượng từng chỉ dạy rằng chúng ta phải là người đi ban phước, đi cứu rồi chứ không phải trở thành người chờ người khác đến ban phước hay cứu rồi mình. Theo Hòa Thượng người đi ban phước, ban ân huệ mới thoải mái, người chờ để nhận sự ban phước, chờ nhận ân huệ thì sẽ khó chịu, không thoải mái, không tự tại và bản thân không nhận được nhiều.

Khi tâm lượng rộng mở thì mọi thứ đều từ tâm biến hiện ra. Tại sao chúng ta co hẹp tâm lại để cầu mọi thứ cho chính mình, gặp chút chướng ngại, chút bất an thì đã không chịu đựng nổi trong khi người khác còn khổ đau hơn mình gấp trăm lần, ngàn lần. Cho nên Hòa Thượng sách tấn rằng chúng ta tu hành mà gặp chút khó khăn, chướng ngại thì đừng kêu ca, đừng than khổ vì chúng ta còn sướng hơn người khác rất nhiều.

Oan gia trái chủ đang tìm đến chúng ta để báo thù, họ còn từ bi hơn chúng ta nhiều. Mình sẵn sàng một dao là lấy mạng họ rồi, thậm chí hành động của mình còn tàn độc đến mức người ta phải chết trong sự đau khổ. Họ tìm đến gây phiền cho chúng ta chẳng qua cũng là để cảnh báo. Chúng ta nên biết quay đầu, mở tâm làm một chút phước lành để họ được nương nhờ.

Cho nên chúng ta phải phát tâm rộng lớn, vì sao Phật Bồ Tát làm được Phật Bồ Tát? Chúng ta hãy xem cách dụng tâm của các Ngài để biết cách phát tâm. Chúng ta đừng phát tâm nhỏ bé, tầm thường như thấy nơi Phật là có Phước báu nên học Phật để có phước, để có cơm áo gạo tiền, để khỏe mạnh sống lâu, tai qua nạn khỏi. Những thứ đó rồi cũng phải ra đi. Học Phật là để quán thông tất cả, để thấy rằng con người sanh ra trên đời này không thoát khỏi “*Sanh Lão Bệnh Tử*”.

Nhà Phật gọi đây là “*Đại sự nhân duyên*” để mình học Phật. Nhờ có việc lớn này mà chúng ta có duyên để phát tâm học Phật để trở thành Phật, tu hành vượt thoát vòng luân quần của “*Sanh Lão Bệnh Tử*” nhiều kiếp. Đây mới là tâm rộng lớn. Lúc tôi bị bệnh nặng, phàm phu như tôi đã khởi lên vọng niệm rằng sao mà mình dịch nhiều đĩa mà phước báu đâu hết rồi, mà sao bệnh lại nhiều đến thế này, không khí, bầu trời bao la rộng lớn thế này, tại sao lại không thở được.

Chúng ta không biết nghiệp nhân quả bao đời trước mà chúng ta đã tạo, gây phiền khổ cho biết bao chúng sanh nên ngày nay có tiếp nhận chút khổ đau cũng chưa là gì so

với sự khổ đau mình gây ra cho chúng sanh. Họ thâm thù đại hận chúng ta, muốn đoạt mạng chúng ta liền nhưng họ không thể làm được như vậy. Họ biết mình tu tập nên đến nhắc nhở để mình tu tốt hơn. Thậm chí thông qua một người nào đó để báo cho mình biết rằng họ cần sự tu tập của mình để họ được nương nhờ.

Cho nên chúng ta phát tâm học Phật, không phải vì cầu bình an, mạnh giỏi, tránh đi sự dầy vò cho mình hay mong ước bình yên như cho rằng: “Ở đâu có bão lũ chứ đừng có bão lũ nơi mình ở”, vậy thì, một ý niệm này thôi mà đã có biết bao chúng sanh đang chịu khổ sao. Ý niệm này làm tâm từ của chúng ta bị tổn giảm.

Chúng ta thấy Bồ Tát Địa Tạng vĩnh viễn không bao giờ thành Phật bởi Ngài lập thế nguyện rằng: “Địa ngục vị không thể bất thành Phật; Chúng sanh độ tận phương chứng Bồ Đề” – Khi nào địa ngục chưa rỗng không thì Ngài chưa thành Phật và khi nào chúng sanh thành Phật hết cả rồi thì Ngài mới thành Phật. Vậy đến khi nào được như vậy? Cho nên Ngài mãi mãi là Bồ Tát ở gần chúng sanh. Vậy mà chúng ta lại có ý niệm mưa bão ở đâu chứ đừng mưa bão nơi mình ở, mình cầu nguyện như vậy là đã rơi vào tâm mặc cho người ta khổ còn mình thì không khổ.

Đây không phải là tâm của Bồ Tát mà là tâm tư lợi, không có chút từ bi nào, chỉ mong muốn mình được an ổn. Đáng lẽ, chúng ta nên khởi niệm rằng: “Kiếp người sao khổ thế, càng lúc thiên tai bão lũ càng nhiều chứng tỏ rằng phước của chúng sanh quá mỏng, nghiệp quá dày rồi, mình cần phải tu tập để tạo nhiều phước báu giúp chúng sanh bớt khổ.” Hoặc hằng ngày chúng ta phải nghĩ là: “Chúng sanh có được an lạc, có được giải thoát không?” Chứ chúng ta không nên nghĩ đến sự an lạc, giải thoát của riêng mình. Nghĩ được như thế mới là tâm Đại từ Đại bi, đó mới là tâm của Phật của Bồ Tát. Nếu chúng ta khởi được những tâm đó thì chúng ta chính là Bồ Tát, là Phật. Cho nên Hòa Thượng khuyên chúng ta phải mở tâm rộng lớn, muốn vậy phải chăm học pháp, đọc Kinh điển./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!